

Õiguskantsler

Andres Laisk
vallavanem
Saue vald
info@sauevald.ee

Teie nr

Meie 06.07.2015 nr 6-4/150608/1502994

Seisukoht Lasteaiatoidu toetus

Lugupeetud Andres Laisk

Teile teadaolevalt pöördus õiguskantsleri poole avaldaja seoses [Saue Vallavolikogu 28.01.2010 määruse nr 4 „Saue valla eelarvest makstavate sotsiaaltoetuste määramise ja maksmise kord“](#) (edaspidi *Määrus*) § 18 lg 1 alusel lasteaiatoidu toetuse saamisega. Nimetatud sätte järgi makstakse kooli- ja lasteaiatoidu toetust vähekindlustatud perede lapsele või lapsele, kellel on Sotsiaalkindlustusameti poolt tuvastatud keskmine, raske või sügav puue ning eriarsti otsuses märgitud haigusest tulenevad täiendavad kulud toidule. Avaldaja hinnangul pole õiguspärane, et vald nõuab toetuse saamiseks eriarsti otsust, kui olemas on Sotsiaalkindlustusameti otsus puude raskusastme määramise kohta, lapsele on koostatud rehabilitatsiooniplaan ning lapse erivajadust toidu osas on tõendanud ka perearst.

Õiguskantsler kontrollis Määruse § 18 lg 1 vastavust põhiseadusele osas, mille järgi tuleb lasteaiatoidu toetuse saamiseks esitada eriarsti otsus, kus on märgitud haigusest tulenevad täiendavad kulud toidule. Õiguskantsler leidis, et sätte pole kõnealuses osas põhiseadusvastane, kuna sätet on võimalik tõlgendada põhiseaduspäraselt.

Teie 5.06.2015 kirjast nähtub, et sättes kasutatud mõiste „eriarsti otsus“ all pole vald pidanud silmas perearsti väljastatavat tõendit. Kuna [tervishoiuteenuste korraldamise seaduse](#) § 7 lg 2 järgi on perearst sellekohase eriala omandanud eriarst, pole alust väiteks, et Määrus ei pea silmas perearsti. Kui vald peaks keelduma toetuse maksmisest perearsti väljastatud dokumendi alusel, võib toetust taotlenud isik pöörduda halduskohtusse ning välistatud pole kohtu seisukoht, et toetus tuleb ka perearsti dokumendi alusel välja maksta. Ehkki kohtuotsus oleks seotud konkreetse isikuga, oleks valla jaoks keeruline keelduda perearsti väljastatud dokumendi aktsepteerimisest ka teiste isikute puhul, kuna vald peab otsuste tegemisel arvestama isikute võrdse kohtlemise nõudega.

Olgugi, et sätet saab tõlgendada nii, et isik võib lisakulusid tõendada ka perearsti antud dokumendiga, ei tulene see otseselt Määruse § 18 lg 1 sõnastusest. Toetust taotleva isiku jaoks võib eksitav olla ka Määruse § 18 lg 1 kasutatav sõna „otsus“, kuna arst ei tee pere toidukulude osas otsust selle sõna tavatähenduses. Oluline on seegi, et ükski õigusakt ei sätesta arsti

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

kohustust ega õigust teha otsust haigusest tulenevate täiendavate toidukulude osas.¹ Ehkki kirjutasite, et eriarst ei saa anda konkreetseid hinnanguid lisakulude suurusele, vaid kinnituse, et isik vajab erilist toitu, mis võib osutuda kallimaks kui tavapäraselt terve inimene vajaks, on Määruse § 18 lg 1 sõnastusest võimalik aru saada siiski nii, et isik peab saama arstilt dokumendi, kus kulu suurus on välja toodud („eriarsti otsuses märgitud haigusest tulenevad täiendavad kulud toidule“). Veel selgitasite, et eriarsti otsusele viitamist kõnealusel paragrahvis tuleks vaadelda laiemalt. Ehk kui eriarsti otsus täiendavate kulude tegemiseks toidule on olnud aluseks Sotsiaalkindlustusameti puude tuvastamise otsusele ja täiendavad kulud on vastavas dokumendis välja toodud, ei ole vajadust esitada eraldi eriarsti tõendit. Kui aga Sotsiaalkindlustusameti otsusest ei tulene, et nimetatud isikul tulenevad tema puude aluseks olevast haigusest täiendavad kulud toidule, on vajalik selle tõendamise mõne teise usaldusväärse dokumendiga, milleks Teie hinnangul on kindlasti eriarsti vastav dokument. Paraku ei toeta sätte sõnastus ka sellist laiemat sätte käsitust. Arvestades, et tegu on lapse toidukulu toetusega, siis pole eelkirjeldatud laiem käsitus praktikas ilmselt kasutatav, kuna Sotsiaalministri 23.09.2008 määruse nr 61 „[Puude raskusastme ja lisakulude tuvastamise kord ja tähtajad ning hüvitatavate lisakulude arvutamise kord](#)“ § 12 lg 1 järgi tehakse lapse (kuni 16-aastasele inimesele) osas vaid puude raskusastme tuvastamise või tuvastamata jätmise otsus ning tööelisel inimesel lisaks puude tuvastamisele ka lisakulude tuvastamise otsus. Määrust arvestades pole siiski ka tööeliste isikute puhul lisakulude all silmas peetud kulutusi toidule.

Kokkuvõtvalt tähendab eelnev, et Määruse § 18 lg 1 lauseosa „eriarsti otsuses märgitud haigusest tulenevad täiendavad kulud toidule“ pole toetuse taotleja jaoks piisavalt õigusselge. Seetõttu soovitab õiguskantsler vallal kaaluda sätte sõnastuse muutmist õigusselgemaks. Kui praktikas on vallal raske saada tõest infot lisakulude kohta, võiks vald kaaluda toetuse piirimäära kehtestamist, mille ulatuses saaks teatud diagnoosi ja/või puude raskusastme puhul isik toetust ilma, et oleks vaja koguda lisaandmeid toidukulu täpsema suuruse kohta.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Aigi Kivioja 6938428
Aigi.Kivioja@oiguskantsler.ee

¹ Sotsiaalministri 18.09.2008 määruse nr 56 „[Tervishoiuteenuse osutamise dokumenteerimise ning nende dokumentide säilitamise tingimused ja kord](#)“ § 4 lg 1 nimetab dokumentide loetelu, mis on määruse tähenduses tervishoiuteenuse osutamist tõendavad dokumendid. Lg 2 järgi käsitletakse dokumentidena ka muude seaduste alusel kehtestatud, tervishoiutöötaja vormistatud dokumente, mis sisaldavad delikaatseid isikuandmeid ning millele laienevad selle määruse üldsätted.